T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/555
KARAR NO : 2025/5
KARAR TR : 07/01/2025

ÖZET: 2918 sayılı Kanun'un Ek 2/3-a maddesi uyarınca verilen idari para cezasına ilişkin kararın iptal edilmesi istemiyle açılan davanın, aracın trafikten men işleminin idari yargıda dava konusu yapılmaması karşısında, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. ve 27. maddesinin birinci fıkrası kapsamında değerlendirildiğinde ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : H. B.
Davalı : Hasımsız

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı, maliki ve aynı zamanda sürücüsü olduğu sayılı araç ile izinsiz olarak yolcu taşımacılığı yaptığından bahisle, İstanbul Trafik Denetleme Şube Müdürlüğünün MB seri ve 18966861 sıra numaralı trafik idari para cezası tutanağı ile 20.342 TL idari para cezası verildiğini ve aracın trafikten menine karar verildiğini ileri sürerek, söz konusu idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **İstanbul 1. Sulh Ceza Hâkimliği 29/04/2024 tarih ve D.İş No.2023/10165 sayılı kararı** ile, itiraz edenin itirazına konu İstanbul Trafik Denetleme Şube Müdürlüğünün MB seri ve 18966861 sıra numaralı ceza tutanağı ile düzenlenen Araç Trafikten Men Tutanağının Sulh Ceza Hakimliği tarafından incelenebilecek kararlardan olmadığından, itiraza konu idari yaptırım konusunda itiraz incelemesinin idari yargının görev alanına girdiğinden bahisle, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 28/1-b maddesi gereğince, yapılan başvurunun görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Yapılan inceleme, başvuru dilekçesi, cevap ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; 07.10.2023 günü 0-1 mevkiinde yapılan uygulama esnasında plaka sayılı araç ile Gayri Yasal Taşımacılık yaptığı gerekçesiyle 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununun Ek-2/3 maddesinde belirtilen "İlgili Belediye'den izin veya ruhsat almaksızın belediye sınırları dahilinde ticari amaçlı yolcu taşıyan kişiye araç sahibine, bağlı bulunduğu durak, işyeri ve işletmelerin sorumlularına birinci fıkrada gösterilen idari para cezası üç kat olarak fiilin işlendiği tarihten itibaren bir yıl içinde tekerrürü halinde ise beş kat olarak uygulanır. Ayrıca araç her defasında altmış gün süre ile trafikten men edilir" hükmü uyarınca; idari para cezası tutanağı düzenlendiği ayrıca söz konusu plaka sayılı araç hakkında araç trafikten men tutanağı düzenlendiği ve aracın 60 (Atmış) gün süre ile trafikten menedilerek muhafaza altına alındığı anlaşılmıştır.

T.C. Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 31/01/2022 tarihli 2021/838 esas sayılı 2022/25 karar sayılı ilamında "2918 sayılı Kanun'un Ek 2/3. Maddesi uyarınca verilen idari para cezasına ilişkin kararın iptal edilmesi istemiyle açılan davanın araç trafikten men işleminin de idari yargıda konu yapılması karşısında 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. Maddesi ve aynı Kanun'un 27.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden OSR/rU7 - U3911Ya - uI73rTA - c/jg8U= ile erişebilirsin

Maddesinin sekizinci fıkrası hükmü bir arada değerlendirildiğinde idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği. 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Kanunda da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği, ancak; idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak (aynı maddi olay nedeniyle, aynı araç ile ilgili olarak) aracın trafikten men edilmesi kararı da verildiği ve idari yargı yerinde dava konusu edildiği anlaşıldığından; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği kuşkusuzdur. Bu durumda, Kabahatler Kanunu 'nun 5560 sayılı Kanun 'la değişik 3. maddesi ve aynı Kanun'un 27. maddesine 5560 sayılı Kanun'la eklenen sekizinci fıkra hükmü bir arada değerlendirildiğinde, 2918 sayılı Kanun un Ek 2. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca verilen para cezasına karşı açılacak davanın çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır." belirtilmekle, Araç Trafikten Men Tutanağına karşı açılacak davalarda idari yargının görevli olduğu anlaşılmakla, açıklanan nedenlerle açılan davanın hakimliğimizin görev alanına girmediğinden hakimliğimizin görevsizliğine, İdari yargının görevli olduğuna..."

3. Davacı, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **İstanbul 4. İdare Mahkemesi 02/08/2024 tarih ve E.2024/1209 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...5326 sayılı Kanun'un anılan hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, idari yaptırım kararlarına karşı başvurulacak yargı mercii olarak sulh ceza mahkemelerinin (hakimliklerinin) genel görevli yargı mercii olarak belirlendiği, ancak özel kanunlarda görevli yargı yolunun belirlenmesine ilişkin özel hükümler bulunması halinde anılan Kanun'un başvuru yoluna ilişkin hükümlerinin ugulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Ayrıca, Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin 17.4.2015 tarih ve 29329 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklikle yeniden düzenlenen "Trafik kural ihlallerine istinaden verilen idari yaptırımlara itiraz ve bu davalara bakacak mahkemeler" başlıklı 160.maddesinde de; "2918 sayılı Kanun'un 6 ncı maddesinde sayılan görevlilerin ve trafik tescil kuruluşlarının yetkilendirildiği haller hariç olmak üzere, sürücü belgelerinin geri alınmasına ve iptaline Sulh Ceza Hakimlikleri karar verir. 2918 sayılı Kanun'da yer alan idarî yaptırımlara yapılan itirazlarda, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır." hükmüne yer verilerek Kanun'la aynı yönde düzenleme getirilmiştir.

Bu durumda; 5326 sayılı Kanun'un 3. maddesinde belirtildiği üzere, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı ve görevli mahkemenin belirlenmesinde anılan Kanun hükümleri dikkate alınacağından, 2918 sayılı Kanun uyarınca davacı hakkında idari para cezası uygulanmasına ilişkin işleme karşı açılan işbu davanın görüm ve çözümünde, 5326 sayılı Kanun'un 27. maddesi hükümleri uyarınca adli yargı yeri görevlidir..."

5. İstanbul 4. İdare Mahkemesi tarafından 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun *"Araçların tescil edildikleri amacın dışında kullanılması:"* başlıklı Ek 2. maddesi şöyledir:

"(Ek: 17/10/1996-4199/43 md.) (Değişik:18/10/2018-7148/26 md.)

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden OSR/rU7 - U3911Ya - uI73rTA - c/jg8U= ile erişebilirsin

Araçlarını motorlu araç tescil belgesinde gösterilen maksadın dışında kullananlar ile sürülmesine izin veren araç sahiplerine 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır. (Mülga cümle:21/2/2019-7166/5 md.)(…)

(Ek fıkra:21/2/2019-7166/5 md.) Ayrıca, araç on beş gün süre ile trafikten menedilir.

10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamında ilgili belediyeden;

a) Çalışma izni/ruhsatı almadan,

b) Alınan izin/ruhsatta belirtilen faaliyet konusu dışında,

c) Alınan izin/ruhsatta belirtilen çalışma bölgesi/güzergâh dışında

belediye sınırları dâhilinde yolcu taşımak yasaktır. Bu fıkranın (a) bendine uymayanlara 5.010 Türk lirası, (b) bendine uymayanlara 2.018 Türk lirası, (c) bendine uymayanlara 1.002 Türk lirası idari para cezası verilir. Fiilin işlendiği tarihten itibaren geriye doğru bir yıl içinde tekerrürü hâlinde, bu fıkrada yer alan idari para cezaları iki kat olarak uygulanır.

İşleteni veya sahibi, sürücüsünün kendisi olup olmadığına bakılmaksızın aracın bu maddenin üçüncü fıkrasına aykırı olarak kullanılmaması hususunda gerekli tedbirleri almak ve denetimini yapmakla yükümlüdür. Araç, bu maddenin üçüncü fıkrasının;

a) (a) bendinin ihlali hâlinde altmış gün,

b) (b) bendinin ihlali hâlinde otuz gün,

c) (c) bendinin ihlali hâlinde ise on beş gün

süreyle trafikten menedilir.

İlgili belediye tarafından tahdit veya tahsis kapsamına alınmış ve bu kapsamda verilmiş çalışma izninin/ruhsatının süresi bittiği hâlde, belediye sınırları dâhilinde yolcu taşıyan kişiye 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır ve eksikliği giderilinceye kadar araç trafikten menedilir.

Ayırıcı işareti bulunmayan üçüncü fıkra kapsamındaki araçlardan taşımacılık hizmeti alanlara da 334 Türk lirası idari para cezası uygulanır."

7. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun *"Genel kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)

(1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."

8. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.

(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir."

9. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. ve 8. fıkraları şöyledir:

"(1) İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî yaptırım kararı kesinleşir.

..."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden OSR/rU7 - U3911Ya - uI73rTA - c/jg8U= ile erişebilirsin

(8) (Ek: 6/12/2006-5560/34 md.) İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülür."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

10. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/01/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

11. Raportör-Hâkim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

12. Dava, 2918 sayılı Kanun'un Ek 2. maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

13. Dava dosyasının incelenmesinden, davacı tarafından sadece idari para cezasının iptali talebinde bulunulduğu, aracın trafikten men edilmesine ilişkin işlemin iptalinin talep edilmediği, bu talebe ilişkin ayrıca bir dava da açılmadığı tespit edilmiştir.

14. Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrasında; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmış, bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bağlantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

15. 19/12/2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı, ancak; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır. Bir başka deyişle, idari yargının görev alanına giren bir yaptırım kararının verilmiş ve bunun dava konusu edilmiş olması halinde idari yargının bu davaya ve aynı maddi olaya ilişkin idari para cezası kararına karşı açılan veya açılacak davaya da bakacağı kuşkusuzdur.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden OSR/rU7 - U3911Ya - uI73rTA - c/jg8U= ile erişebilirsin

16. Nitekim Uyuşmazlık Mahkemesince de, idari para cezası yönünden oluşan olumsuz görev uyuşmazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren idari yaptırım kararının da verilmiş olması ve dosya içeriğinden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar verilmiştir.

17. İncelenen uyuşmazlıkta, uygulanan idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Kanun'da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır.

18. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, dava konusu salt idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İstanbul 4. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile İstanbul 1. Sulh Ceza Hâkimliğinin 29/04/2024 tarih ve D.İş No.2023/10165 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul 4. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, İstanbul 1. Sulh Ceza Hâkimliğinin 29/04/2024 tarih ve D.İş No.2023/10165 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

07/01/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden OSR/rU7 - U3911Ya - uI73rTA - c/jg8U= ile erişebilirsin